

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 19.10.2011
SEK(2011) 1263 lopullinen

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

Tiivistelmä vaikutusten arvioinnista

Oheisasiakirja

ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi

Verkkojen Eurooppa -välineestä

{KOM(2011) 665 lopullinen}

{SEK(2011) 1262 lopullinen}

Tässä asiakirjassa esitetään yhteenveto vaikutustenarvioinnista, joka tehtiin Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta annetusta asetuksesta. Välineestä rahoitetaan ennalta yksilöityjä liikenne-, energia- ja tieto- ja viestintäteknologiahankkeita. Uutta välinettä ehdotettiin komission tiedonannossa “Eurooppa 2020 -strategiaa tukeva talousarvio” (jäljempänä talousarvioletiedonanto), joka hyväksyttiin 29. kesäkuuta 2011, ja sen siihen liitettyissä oheisasiakirjoissa¹. Verkkojen Eurooppa -välinettä koskeva asetusta on osa lainsäädäntöpakettia, joka kattaa liikenteen, energian ja tieto- ja viestintäteknologian alat, mukaan luettuina alakohtaiset puitteet kyseisille kolmelle alalle² ja käytettävissä olevat rahoitusvälineet.

1. ONGELMAN MÄÄRITTELY

Kuten talousarvioletiedonannossa todettiin, EU:n nykyinen infrastruktuurirahoituskehys ei riitä tarjoamaan toimivaa ratkaisua edellä kuvattuun haasteeseen. Infrastruktuurin rahoitus on hajallaan eri aloilla, ohjelmissa ja rahoitusvälineissä, mikä estää alojen, ohjelmien ja rahoitusvälineiden välisten mahdollisten synergioiden hyödyntämisen ja riskien vähentämisen³. Infrastruktuurikehityksen nopeuttamiseksi EU päättikin näin ollen ehdottaa, että luodaan keskitetysti hallinnoitu yhteinen väline, nk. Verkkojen Eurooppa -väline, johon osoitetaan 50 miljardin euron suuruinen talousarvio ja josta rahoitetaan etukäteen nimettyjä EU:n edun mukaisia liikenteeseen, energiaan ja tieto- ja viestintäteknologiaan liittyviä ensisijaisia infrastruktuureja.

Verkkojen Eurooppa -välineen luomisella pyritään yhtenäistämään EU:n infrastruktuurirahoitusvälineet erilaisiin toimintapolitiikan tavoitteisiin pyrkivillä aloilla ja siten yksinkertaistamaan osaltaan alakohtaisia erityissääntöjä kuitenkin alakohtaisten poliittisten kehysten rajoissa.

Talousarvioletiedonannossa ei kuitenkaan määrittely Verkkojen Eurooppa -välineen toimintasääntöjä, joilla mahdollistettaisiin sen toimivuus käytännössä. Tällaisilla säännöillä on luotava investointiolosuhteet, jotka johtavat EU:n tulevan kestävän kilpailukyvyyn turvaamiseksi tarvitseman infrastruktuurikehityksen nopeutumiseen.

Kuten talousarvioletiedonannossakin korostettiin, alakohtaisten nykyisten erityissääntöjen läpileikkausanalyysi osoittaa, että Verkkojen Eurooppa -välineen luomisen lisäksi kyseisillä kolmella alalla on varaa yksinkertaistaa toimintasääntöjä enemmänkin. Verkkojen Eurooppa -välineen kattamien kolmen alan välisiä mahdollisia synergioita olisi tutkittava edelleen.

Edellä esitetyn valossa ja ohjelmista tehtyjen jälkiarviointien, sidosryhmien kuulemisen ja asiantuntijoiden suositusten perusteella komissio yksilöi kaksi tärkeintä toimintapolitiittista aluetta, joilla EU:n rahoitus ei markkinoiden ja sääntelyn epäonnistumisen vuoksi riitä Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan infrastruktuurin kehittämisen tueksi. Nämä alueet ovat:

- Investointien vipuvaikutus: Nykyiset menettelyt, menetelmät ja rahoitustuen myöntämisen muodot eivät johda riittävään investointien vipuvaikutukseen. EU:n rahoituksella aikaansaatujen vaikutusten jatkuvaan rajallisuuteen on löydetty

¹ KOM(2011) 500 lopullinen ja SEC(2011) 868. Kaikki asiakirjat ovat saatavilla Internet-osoitteessa: http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/fin_fwk1420/fin_fwk1420_en.cfm

² Ehdotetussa lainsäädännössä vahvistetaan uudet poliittiset puitteet TEN-T-, TEN-E- ja e-TEN-aloilla.

³ SEC(2011) 868, s. 79.

seuraavat kolme pääasiallista syytä: Ensinnäkään EU:n rahoitusta ei ole riittävästi keskitetty todellista EU:n tason lisäarvoa tuoviin hankkeisiin. Toiseksi yhteisrahoitusaste ei nykyisin laukaise tarvittavia investointeja, koska se on asetettu tavalla, joka ei vastaa hankkeiden riskejä eikä ole oikeassa suhteessa niiden monimutkaisuuteen ja EU:n tason lisäarvoon. Kolmanneksi nykyiset rahoitusmuodot (avustukset ja/tai joillakin aloilla rahoitusvälineet), joilla EU:n rahoitusta on kanavoitu hankkeille, eivät ole luoneet aloilla tarvittavia yksityisiä investointeja houkuttelevaa ympäristöä.

- Hanketoteutus: Rahoituksen hakemista ja tukea, seurantaa ja arviointia sekä EU:n osarahoittamien hankkeiden nopean toteutuksen edellyttämää ohjelmajohtamista koskevat voimassa olevat ehdot eivät ole riittävät.

Komissio on analysoinut näiden ongelmien mahdollista tulevaa kehitystä, jos politiikkaa ei muuteta ja jos vuosiksi 2007–2013 vahvistettua monivuotista rahoituskehystä jatketaan energian, liikenteen ja tieto- ja viestintäteknologian alalla. Analyysi osoittaa, että vallitsevissa olosuhteissa Euroopan tason lisäarvoa tuovaa infrastruktuuria ei todennäköisesti kehitetä vuoteen 2020 mennessä. Yksityisen sektorin osallistuminen pysyy vähäisenä myös pitkän aikavälin kaupalliselta potentiaaliltaan kannattavissa hankkeissa. Tärkeät Euroopan laajuiset yhteydet, mukaan luettuina yhteydet naapurimaihin, jäävät jatkossakin puuttumaan. Tämä on erityisen todennäköistä hankkeissa, jotka ovat teknisesti vaikeita tai joiden kaupallinen potentiaali on hankepromootoreille vähäinen. Tilanteesta aiheutuu haittavaikutuksia esimerkiksi sisämarkkinoiden toimintaan, saavutettavuuteen ja naapurimaayhteyksiin. Vaikutukset ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin ovat myös merkityksettömät, jos nykyistä politiikkaa jatketaan.

2. TOISSIJAISUUDEN ANALYYSI

Euroopan laajuisista verkoista määrätään SEUT-sopimuksen 170 artiklassa, jossa sanotaan: ”unioni myötävaikuttaa Euroopan laajuisen verkkojen perustamiseen ja kehittämiseen liikenteen, teletoiminnan ja energian infrastruktuurien aloilla”. EU:n oikeudesta toimia infrastruktuurirahoituksen alalla määrätään 171 artiklassa, jonka mukaan unioni ”voi erityisesti toteuttamiskelpoisuutta koskevilla selvityksillä, lainatakuilla tai korkotuella tukea (...) jäsenvaltioiden tukemia yhteistä etua koskevia hankkeita...”. Lisäksi SEUT-sopimuksen 194 artiklassa taataan EU:n toimivalta myös energian alalla. Euroopan laajuisen verkkojen osalta komission rahoitusehdotukset edellyttävät jäsenvaltioiden hyväksyntää, ja jäsenvaltiot ovat vastuussa hankkeiden suunnittelusta ja rakentamisesta.

EU:n talousarvion kokonaistarkastelua koskevassa tiedonannossaan komissio alleviivasi tarvetta käyttää EU:n talousarviota tavalla, jolla ”voidaan myös kattaa sellaisia tarpeita, joita ei kansallista politiikkaa koskevassa päätöksenteossa ole sen luonteen vuoksi otettu huomioon. Tällaisiin kuuluvat etenkin valtioiden rajat ylittävät tarpeet infrastruktuurin, liikkumisen, alueellisen yhteenkuuluvuuden (...) kaltaisilla aloilla. Näiden tarpeiden huomiotta jättäminen vahingoittaisi koko EU:n etua.”⁴. Jäsenvaltioilla on infrastruktuuria suunnitellessaan ja rahoittaessaan taipumus pitää ensisijaisina kansallisesti tärkeitä hankkeita⁵.

⁴ KOM(2010) 700, s. 5.

⁵ Katso raportit vaikutustenarvioinneista, jotka on tehty TEN-T-suuntaviivojen uudelleentarkastelusta (SEC(2011) xxx), TEN-E-suuntaviivojen uudelleentarkastelusta (SEC(2011) xxx) ja e-TEN-suuntaviivoista (SEC(2011) xxx).

Yhteyksillä rajojen yli on kuitenkin olennaista merkitystä, jos TEN-verkot aiotaan toteuttaa, ja ne nimenomaan tuovat unionin kansalaisille optimaalisessa verkkokokoonpanossa suurimman EU:n tason lisäarvon.

Komissio onkin tämän vuoksi esittänyt selkeän kantansa siitä, mikä EU:n talousarvion roolin olisi oltava infrastruktuurin kehittämisessä erityisesti energian, liikenteen ja tieto- ja viestintäteknologian alalla. Komission mukaan saadut kokemukset kuitenkin osoittavat, että kansallisissa talousarvioissa ei koskaan aseteta etusijalle useamman maan kattavia rajat ylittäviä investointeja, joilla voitaisiin perustaa sisämarkkinoiden tarvitsema infrastruktuuri. Tämä on jälleen yksi esimerkki EU:n talousarvion tarjoamasta lisäarvosta. Komissio totesi edelleen, että Euroopalle aiheutuu erittäin korkeat kustannukset, jos tulevaan verkkoon ei investoida tarpeeksi.⁶

Euroopan tason toimet infrastruktuurin rahoituksessa ovat täysin perustellut siksi, että tunnistetun ongelman taustalla ovat kansalliset rajat ylittävät syyt.

3. EU:N ALOITTEEN TAVOITTEET

Kuten talousarviotiedonannossa määriteltiin, Verkkojen Eurooppa -välineen päätavoitteena on nopeuttaa sen infrastruktuurin kehittämistä, jota EU tarvitsee Eurooppa 2020 -strategiaan liittyvien energia- ja ilmastotavoitteidensa saavuttamiseksi ja yleisemmin ollakseen tulevaisuudessa kestäväällä tavalla kilpailukykyinen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja edellä jaksossa 2 yksilöidyn ongelman vuoksi aloitteen, johon tämä vaikutustentarviointi liittyy, yleinen tavoite on vahvistaa optimaaliset toimintasäännöt, joiden mukaisesti Verkkojen Eurooppa -välineestä myönnettävän rahoituksen käyttöä hallinnoidaan.

Samanaikaisesti, kuten talousarviotiedonannon 4 jaksossakin todettiin, talousarviotiedonantoon sisältyvissä ohjelmissa ja välineissä, joihin myös Verkkojen Eurooppa -väline kuuluu, on määrä keskittyä yksinkertaistamaan muun muassa alakohtaisia sääntöjä. Ehdotetussa aloitteessa olisikin hyödynnettävä mahdollisimman hyvin synergioita kullakin alalla ja alojen välillä ottaen huomioon erityisissä alakohtaisissa toimintapoliittisissa puitteissa vahvistetut tavoitteet.

Erityistavoitteet

Edellä esitetyn valossa ja tämän vaikutustentarvioinnin 2 jaksossa määritellyn ongelman perusteella Verkkojen Eurooppa -välineen optimaalisten toimintasääntöjen vahvistamisen yleinen tavoite voidaan jakaa kahteen erityistavoitteeseen, jotka ovat linjassa talousarviotiedonantoon liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan⁷ kanssa. Nämä erityistavoitteet ovat:

Erityistavoite 1: Määritellään rahoituksen muodot, menetelmät ja säännöt, joiden avulla varmistetaan EU:n talousarviovarojen mahdollisimman suuri vipuvaikutus houkuteltaessa julkista ja yksityistä rahoitusta hankkeille, joilla on eurooppalainen tai sisämarkkinaulottuvuus, erityisesti ensisijaisille verkoille, jotka on toteutettava vuoteen 2020

⁶ SEC(2011) 368, s. 78.

⁷ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja *A Budget for Europe 2020: the current system of funding, the challenges ahead, the results of stakeholders consultation and different options on the main horizontal and sectoral issues*, SEC(2011) 868 lopullinen.

mennessä ja joilla parhaiten taataan Euroopan tasolla saatava lisäarvo; tällaisia hankkeita voivat olla tarvittaessa EU:n ulkorajat ylittävät hankkeet.

Erityistavoite 2: Määritellään seuranta- ja arviointimekanismit, joilla palkitaan suorituskykyä ja rokotetaan EU-varojen tehottomasta käytöstä. Tämä tehdään sen varmistamiseksi, että tukea saavat hankkeet toteutettaisiin tehokkaasti ja viiveettä.

Toimintatavoitteet:

Nämä erityistavoitteet voidaan vuorostaan jakaa useisiin **toimintatavoitteisiin**:

Investointien vipuvaikutuksen osalta:

- *Toimintatavoite 1:* Määritellään tavoitteet ja monitasoiset perusteet ehdotusten arviointiin, jotta varmistetaan, että rahoitus kanavoituu toimiin, jolla toteutetaan korkean EU-lisäarvon hankkeita.
- *Toimintatavoite 2:* Määritellään hankkeille myönnettävän EU:n yhteisrahoitustuen enimmäisosuudet hankkeista saatavaan EU-lisäarvon ja hankkeen kohtaamien riskien/markkinaongelmien perusteella. Sallitaan näiden osuuksien joustava käyttö, jotta EU:n rahoitusosuuden vipuvaikutus voidaan maksimoida.
- *Toimintatavoite 3:* Rohkaistaan erikoistuneiden infrastruktuuri-investoijien osallistumista vahvistamalla markkinapohjaisten välineiden käyttöä koskevat säännöt ja antamalla innovatiivisten välineiden tukemiseksi riittävästi varoja.

Hanketoteutuksen osalta:

- *Toimintatavoite 4:* Määritetään säännöt hankkeiden valintaan, jotta voitaisiin varmistaa varojen kohdentaminen kilpailuun perustuen ja avoimesti.
- *Toimintatavoite 5:* Perustetaan johdonmukainen seuranta- ja valvontakehys, jolla tuetaan päätöksiä EU:n rahoitustuen jatkamisesta, keskeyttämisestä tai uudelleen kohdentamisesta (eli ns. käytä tai menetä -periaate; säännöt, joilla taataan, että varat kohdennetaan uudelleen avoimella ja kilpailuun perustuvalla tavalla).
- *Toimintatavoite 6:* Perustetaan riittävä institutionaalinen rakenne ohjelman keskitettyä hallinnointia varten.

4. TOIMINTAVAIHTOEHDOT

Verkkojen Eurooppa -välineen optimaalisten toimintasääntöjen määrittelemiseksi on tärkeää löytää tarkoituksenmukainen tasapaino alakohtaisten toimintapoliittisten tavoitteiden johdonmukaisuuden ja synergioiden maksimoinnin välillä. Vain tällaisen tasapainon vallitessa Verkkojen Eurooppa -välineen toimintasäännöt voivat olla optimaaliset, eli silloin ne on suunniteltu tavalla, jonka myötä rahalla saadaan suurin mahdollinen lisäarvo.

Investointien vipuvaikutuksen ja hanketoteutuksen eriateisena yhdenmukaistamisena yksilöidyt toimintavaihtoehdot ovat kahden ääripään välissä: yhdessä ääripäässä on investointien vipuvaikutuksen ja hanketoteutuksen yhdenmukaistaminen niin vähäisessä määrin kuin mahdollista, ja toisessa ääripäässä niin investointien vipuvaikutus kuin

hanketoteutuskin maksimoidaan. Näiden ääripäiden välillä on useita välimuotoja, jotka koostuvat yhdenmukaistamisen vähimmäis- ja enimmäistasojen sekä vaihtelevien yhdenmukaistamisasteiden yhdistelmästä.

Yhdistelmät esitetään taulukossa 1.

Taulukko 1: Mahdolliset toimintavaihtoehdot

<i>Vipuvaikutus</i>	<i>V minimi</i>	<i>V maksimi</i>	<i>V vaihteleva</i>
<i>Toteutus</i>			
T minimi	V minimi – T minimi (perusskenaario) Erilliset yhteisrahoitusosuudet kullekin alalle ja hanketyypille Erilliset yhdistelmät innovatiivisia rahoitusvälineitä kullekin alalle Erilliset perusteet EU:n lisäarvon määrittelyyn alakohtaisten prioriteettien pohjalta Erilliset ehdotuspyynnöt ja valintamenettelyt kullekin alalle Erilliset valvontavälineet ja “käytä tai menetä” -säännöt kullekin alalle Erilliset hallintorakenteet/ toimeenpanovirastot kullekin alalle	V maksimi – T minimi Yhteiset yhteisrahoitusosuudet kaikille aloille ja hanketyypeille Yhteinen yhdistelmä innovatiivisia rahoitusvälineitä Yhteiset tavoitteet ja perusteet EU:n lisäarvolle Eurooppa 2020 -strategian ja sitä tukevan talousarvion prioriteettien perusteella Erilliset ehdotuspyynnöt ja valintamenettelyt kullekin alalle Erilliset valvontavälineet ja “käytä tai menetä” -säännöt kullekin alalle Erilliset hallintorakenteet/ toimeenpanovirastot kullekin alalle	V vaihteleva – T minimi Yhteiset osuudet tietyille hanketyypeille (esim. tutkimukset), yhteiset osuudet hankkeiden riskien mukaan; erityiset osuudet tietyille hanketyypeille alakohtaisten prioriteettien mukaisesti; erilliset alakohtaiset yhdistelmät, jotka koostuvat seuraavista: - yhteinen joukko pääoma- ja velkainstrumentteja; - erilaisia alakohtaisia lisävälineitä Yhteiset perusteet Eurooppa 2020 -strategian ja sitä tukevan talousarvion perusteella mutta tarvittaessa mukautettuina alakohtaisiin prioriteetteihin yleisten prioriteettien osana Erilliset ehdotuspyynnöt ja valintamenettelyt kullekin alalle Erilliset valvontavälineet ja “käytä tai menetä” -säännöt kullekin alalle Erilliset hallintorakenteet/ toimeenpanovirastot kullekin alalle
T maksimi	V minimi – T maksimi Erilliset yhteisrahoitusosuudet kullekin alalle ja hanketyypille Erilliset yhdistelmät innovatiivisia rahoitusvälineitä kullekin alalle Erilliset perusteet EU:n lisäarvon määrittelyyn alakohtaisten prioriteettien pohjalta Yhteiset ehdotuspyynnöt ja menettelyt Yksi joukko valvontavälineitä ja “käytä tai menetä” -sääntöjä Yksi hallintorakenne (toimeenpanovirasto)	V maksimi – T maksimi Yhteiset yhteisrahoitusosuudet kaikille aloille ja hanketyypeille Yhteinen yhdistelmä innovatiivisia rahoitusvälineitä Yhteiset tavoitteet ja perusteet EU:n lisäarvolle Eurooppa 2020 -strategian ja sitä tukevan talousarvion prioriteettien perusteella Yhteiset ehdotuspyynnöt ja menettelyt Yksi joukko valvontavälineitä ja “käytä tai menetä” -sääntöjä Yksi hallintorakenne (toimeenpanovirasto)	V vaihteleva – T maksimi Yhteiset osuudet tietyille hanketyypeille (esim. tutkimukset), yhteiset osuudet hankkeiden kohtaamien riskien mukaan; erityiset osuudet tietyille hanketyypeille alakohtaisten prioriteettien mukaisesti; erilliset alakohtaiset yhdistelmät, jotka koostuvat seuraavista: - yhteinen joukko pääoma- ja velkainstrumentteja; - erilaisia alakohtaisia lisävälineitä Yhteiset perusteet Eurooppa 2020 -strategian ja sitä tukevan talousarvion perusteella mutta tarvittaessa mukautettuina alakohtaisiin prioriteetteihin yleisten prioriteettien osana Yhteiset ehdotuspyynnöt ja menettelyt Yksi joukko valvontavälineitä ja “käytä tai menetä” -sääntöjä Yksi hallintorakenne (toimeenpanovirasto)

<i>T vaihteleva</i>	V minimi – T vaihteleva	V maksimi – T vaihteleva	V vaihteleva – T vaihteleva
	Erilliset yhteisrahoitusosuudet kullekin alalle ja hanketyypille	Yhteiset yhteisrahoitusosuudet kaikille aloille ja hanketyypille	Yhteiset osuudet tietyille hanketyypeille (esim. tutkimukset), yhteiset osuudet hankkeiden riskien mukaan; eri tasot tietyille hankkeille alakohtaisten prioriteettien mukaisesti
	Erilliset yhdistelmät innovatiivisia rahoitusvälineitä kullekin alalle	Yhteinen yhdistelmä innovatiivisia rahoitusvälineitä	Kullekin alalle erillinen yhdistelmä, joka koostuu seuraavista: - yhteinen joukko pääoma- ja velkainstrumentteja; - erilaisia alakohtaisia lisävälineitä
	Erilliset perusteet EU:n lisäarvon määrittelyyn alakohtaisten prioriteettien pohjalta	Yhteiset tavoitteet ja perusteet EU:n lisäarvolle Eurooppa 2020 -strategian ja sitä tukevan talousarvion prioriteettien perusteella	Yhteiset perusteet Eurooppa 2020 -strategian ja sitä tukevan talousarvion perusteella mutta tarvittaessa mukautettuina alakohtaisiin prioriteetteihin yleisten prioriteettien osana
	Yhteiset ehdotuspyynnöt (ja menettelyt) hankkeille, joilla on aloille yhteinen ulottuvuus (käyttäen korvamerkittyä yhteistä budjettikohtaa); erilliset ehdotuspyynnöt eri alojen hankkeille mutta yhteiset (eli kokonaan yhdenmukaistetut) menettelyt	Yhteiset ehdotuspyynnöt (ja menettelyt) hankkeille, joilla on aloille yhteinen ulottuvuus (käyttäen korvamerkittyä yhteistä budjettikohtaa); erilliset ehdotuspyynnöt eri alojen hankkeille mutta yhteiset (eli kokonaan yhdenmukaistetut) menettelyt	Yhteiset ehdotuspyynnöt (ja menettelyt) hankkeille, joilla on aloille yhteinen ulottuvuus (käyttäen korvamerkittyä yhteistä budjettikohtaa); erilliset ehdotuspyynnöt alakohtaisille hankkeille mutta yhteiset (eli kokonaan yhdenmukaistetut) menettelyt
	Ydinjoukko yhteisiä/yhdenmukaistettuja seurantavälineitä ja “käytä tai menetä” -säännöt sekä erityiset välineet ja mukautetut/kohdennetut säännöt alakohtaisten ominaispiirteiden huomioonottamiseksi	Ydinjoukko yhteisiä/yhdenmukaistettuja seurantavälineitä ja “käytä tai menetä” -säännöt sekä erityiset välineet ja mukautetut/kohdennetut säännöt alakohtaisten ominaispiirteiden huomioonottamiseksi	Ydinjoukko yhteisiä/yhdenmukaistettuja seurantavälineitä ja “käytä tai menetä” -säännöt sekä erityiset välineet ja mukautetut/kohdennetut säännöt alakohtaisten ominaispiirteiden huomioonottamiseksi
	Yhteiseksi hallintorakenteeksi yksi toimeenpanovirasto, mutta komissio delegoi sille eri tehtävät kullakin alalla	Yhteiseksi hallintorakenteeksi yksi toimeenpanovirasto, mutta komissio delegoi sille eri tehtävät kullakin alalla	Yhteiseksi hallintorakenteeksi yksi toimeenpanovirasto, mutta komissio delegoi sille eri tehtävät kullakin alalla

Koska (teoriassa) mahdollisia toimintavaihtoehtoja on useita, yhdeksää skenaarioyhdistelmää tarkasteltiin ensin alustavasti, jotta voitaisiin arvioida niiden sisäinen johdonmukaisuus toimintavaihtoehtoina sekä toisaalta niiden valmiudet ratkaista yksilöityjen ongelmien perimmäiset syyt ja vastaavat erityiset tavoitteet. Lisäksi tarkasteltiin sitä, ovatko ne nykyisen rahoituskehityksen vaikuttavuuden parantamista – muun muassa yksinkertaistamalla / yhdenmukaistamalla nykyisiä sääntöjä mahdollisimman paljon – koskevan komission tavoitteen mukaisia. Kävi ilmi, että yhdeksästä vaihtoehdosta kolme teoreettista yhdistelmää ei olisi toteuttamiskelpoisia: kaksi (V maksimi – T minimi ja V minimi – T maksimi) sen vuoksi, että skenaariot olivat keskenään ristiriitaiset eli ne olivat sisäisesti epäjohdonmukaiset, ja kolmas (V minimi – T minimi) sen vuoksi, ettei se olisi riittävän tehokas saavuttamaan niitä tavoitteita, joiden saavuttamiseksi Verkkojen Eurooppa -väline on perustettu.

5. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Ottaen huomioon Verkkojen Eurooppa -välineen luomisen ennakkoehdot (talousarvio, keskitetty hallinto, EU:n rahoitusvälineiden mukauttaminen alakohtaisesti markkinapohjaiset välineet mukaan lukien), jotka sisältyivät kaikkiin tässä Verkkojen Eurooppa -välineestä tehdyssä vaikutustenarvioinnissa käsiteltyihin toimintavaihtoehtoihin, on selvää, että kyseisellä välineellä on merkittäviä alakohtaisia vaikutuksia sekä yleisiä yhteiskuntataloudellisia ja ympäristövaikutuksia verrattuna tilanteeseen, jossa politiikkaa ei muuteta.

Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisen myötä nopeutuvan infrastruktuurikehityksen myönteiset vaikutukset näkyvät kaikissa toimintavaihtoehtoissa. Niiden suuruusluokka kuitenkin riippuu siitä, kuinka hyvin toimintavaihtoehtoilla voidaan ratkaista yksilöity ongelma, Verkkojen Eurooppa -välineen optimaaliset toimintasäännöt.

Vaikutusten analysoinnissa kävi ilmi, että välineen toiminnan alojen välisen yhdenmukaistamisen eri asteet vaikuttavat suoraan siihen, millaiset vaikutukset välineellä on. Yhteenveto välineen vaikutuksista, arvioituina nettomuutoksina perusskenaarioon (V minimi – T minimi) nähden, esitetään taulukossa 1.

Taulukko 1: Verkkojen Eurooppa -välineen eri toimintavaihtoehtojen vaikutusten yhteenveto

<i>Vaikutuksen kohde</i>	<i>Vaihtoehto V vaihteleva – T minimi</i>	<i>Vaihtoehto V maksimi – T maksimi</i>	<i>Vaihtoehto V maksimi – T vaihteleva</i>	<i>Vaihtoehto V vaihteleva – T maksimi</i>	<i>Vaihtoehto V vaihteleva – T vaihteleva</i>	<i>Vaihtoehto V minimi – T vaihteleva</i>
EU:n edun mukaisen infrastruktuurin kehittämisen nopeuttaminen	+	-	-	+	++	+
<i>jossa</i>						
<i>johdonmukaisuus alakohtaisten toimintapoliittisten kehysten suhteen</i>	+	-	-	=	+	+
<i>alojen välisen synergian aste</i>	=	++	++	++	++	=
Hallintokustannusten alentuminen	=	++	+	++	+	+

Merkkien selitys: – : kielteinen vaikutus
 = : ei muutosta
 + : myönteinen vaikutus
 ++ : hyvin myönteinen vaikutus

6. VAIHTOEHTOJEN VERTAILU

Vaikutusten arvioinnin valossa toimintavaihtoehdot V vaihteleva – T minimi, V maksimi – T maksimi, V maksimi – T vaihteleva ja V minimi – T vaihteleva hylätään. Yleisesti ottaen analyysi osoittaa vaihtoehtojen V vaihteleva – T vaihteleva ja V vaihteleva – T maksimi olevan toimivimmat: niillä päästään tavoitteeseen eli voidaan määritellä Verkkojen Eurooppa -välineelle optimaaliset toimintasäännöt, joilla EU:n edun mukaisen infrastruktuurin kehittämistä voidaan nopeuttaa.

Vaihtoehto V vaihteleva – T vaihteleva näyttäisi olevan johdonmukaisuuden näkökulmasta paras, mutta vaihtoehto V vaihteleva – T maksimi on tehokkaampi. Näiden vaihtoehtojen välillä valittaessa on ratkaistava, halutaanko maksimoida alojen välinen synergia vai kunkin alan sisäinen johdonmukaisuus erityistavoitteiden suhteen. Vaihtoehdossa V vaihteleva – T maksimi yhdenmukaistetaan alojen välillä kunnianhimoisemmin mutta johdonmukaisuus alojen sisäisten erityistavoitteiden suhteen jää vähäisemmäksi.

Tästä syystä tässä vaikutustenarvioinnissa pidetään kumpaakin vaihtoehtoa toimivana, ja valinta alakohtaisen johdonmukaisuuden ja alojen välisen synergian maksimoinnin välillä jätetään poliittisille päätöksentekijöille.

7. SEURANTA JA ARVIOINTI

Komissio aikoo arvioida ja tarkastella asetusta uudelleen kolme vuotta sen jälkeen, kun se on hyväksynyt asetuksen. Lisäksi komissio aikoo jatkuvasti seurata asetuksen toimivuutta jo käytettävissä olevien välineiden avulla: toimeenpanoviraston vuosikertomuksen sekä innovatiivisten rahoitusvälineiden käyttöä ja vaikutuksia koskevan Euroopan investointipankin vuosikertomuksen kautta. Institutionaalisesta rakenteesta teetetään lisäksi ulkopuolinen arviointi.